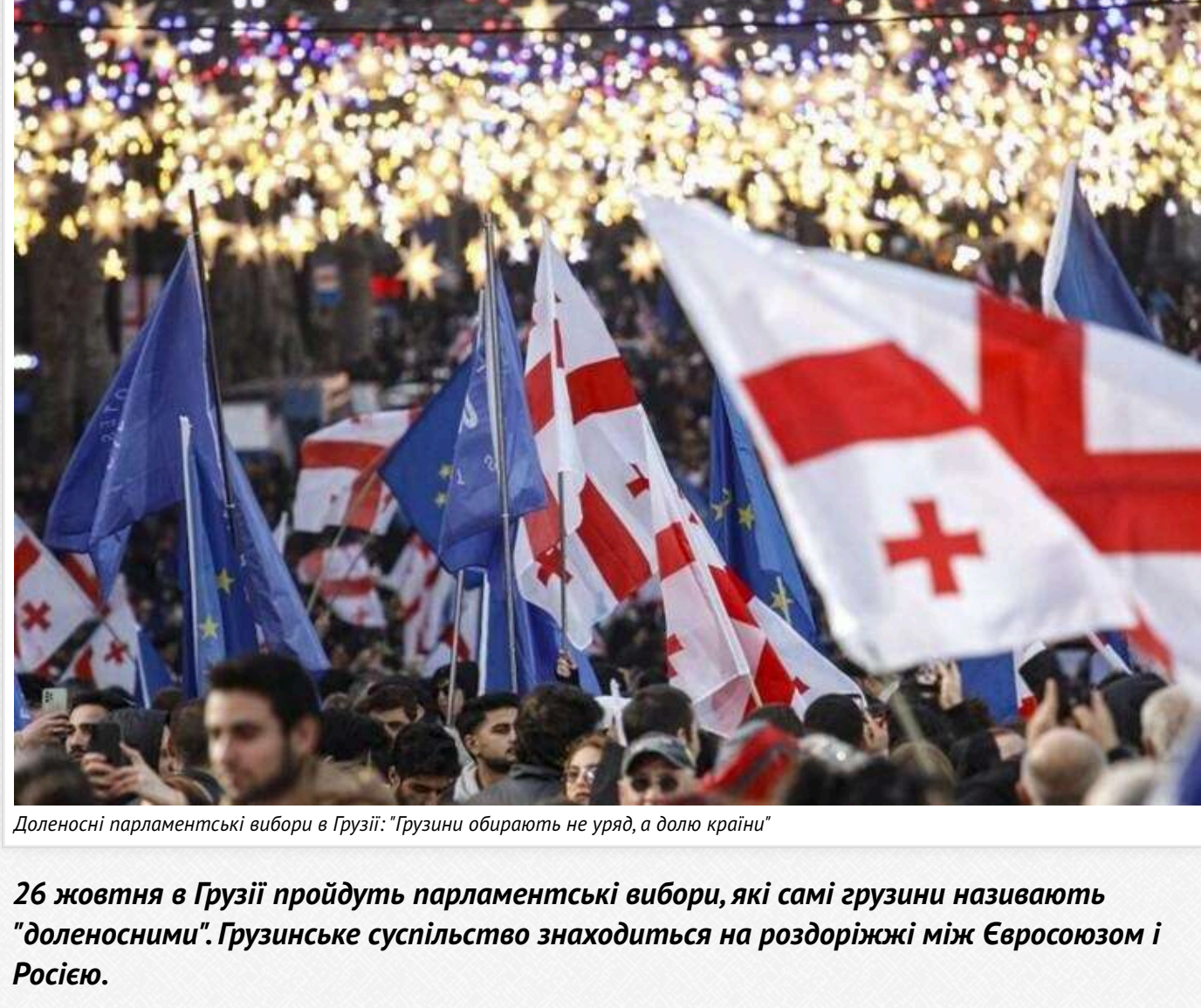

Делегати парламентські вибори в Грузії: "Грузини обирають не уряд, а долю країни"

Читати наголос

Делегати парламентські вибори в Грузії. "Грузини обирають не уряд, а долю країни"

26 жовтня в Грузії пройшли парламентські вибори, які самі грузини називають "доленосними". Грузинське суспільство знаходиться на роздоріжжі між Європою і Росією.

Серпень 2008 року, місто Гори, Грузія. 70 кілометрів від столиці Тбілісі. Під час п'ятиденної війни російські загарбники шерошавили місто, а потім захопили його. В кінці місяця росіяни вивели війська з міста, і грузинська влада повернула.

Вересень 2024 року, те ж Гори. Засновник правлячої партії «Грузинська мрія» Бізіна Іванішвілі на мітингу заявив, що Грузія повинна знайти сили вибачитися за війну 2008 року перед Цхинвальським регіоном. Це буде зроблено в разі перемоги на виборах чинної влади партії.

Це явище символізує підготовку до парламентських виборів в країні 26 жовтня. Їхня важливість полягає у векторі, який оберє Грузія: повернення до процесу євроінтеграції та демократії чи рух у напрямку Росії та автократії.

«Наше завдання – вирішити головне питання: хто ми, які ми, куди йдемо і чого хочемо? – минуло чи прогрес, свобода чи рабство, підпорядкування за незначні кошти? з РФ і фактичний продаж зброї, або ж предствалення себе рівноправною країною в Європі, прогрес нашого імені, історії, таланту», – каже президентка Саломе Зурабішвілі.

Битва розгортається між двома таборами: головною проросійською «Грузинська мрія» і опозиційними партіями, які, попри розбіжності, бачать майбутнє в ЄС і готові формувати технічний уряд. Рейтинґ чинної влади знаходиться на історично низькому рівні – близько 35%, сукупний рейтинг опозиції – 50%. Про обидвіми грузинської політичної еліти, можливості фальсифікації, розворот до Росії й можливості повернення до орієнтації на Захід читайте в матеріалі видання [ГРУНТ](#).

«Мрія та її «святий кардинал»

1 жовтня цього року «Грузинська мрія» побил рекорд. 12 років при владі – історичний максимум перебування партії при владі у Грузії. «Єдиний національний рух» на чолі з Міхелом Саакашвілі у 2012 році прийняв поразку і перейшов в опозицію. Бізіна Іванішвілі зіграв у цьому процесі ключову роль. Він – найбагатша людина Грузії (посідає за статками 624 місце у світі за даними [Forbes](#), володіючи \$4,9 млрд) і фактичний менеджер партії. Нижче кілька фактів з [Forbes](#).

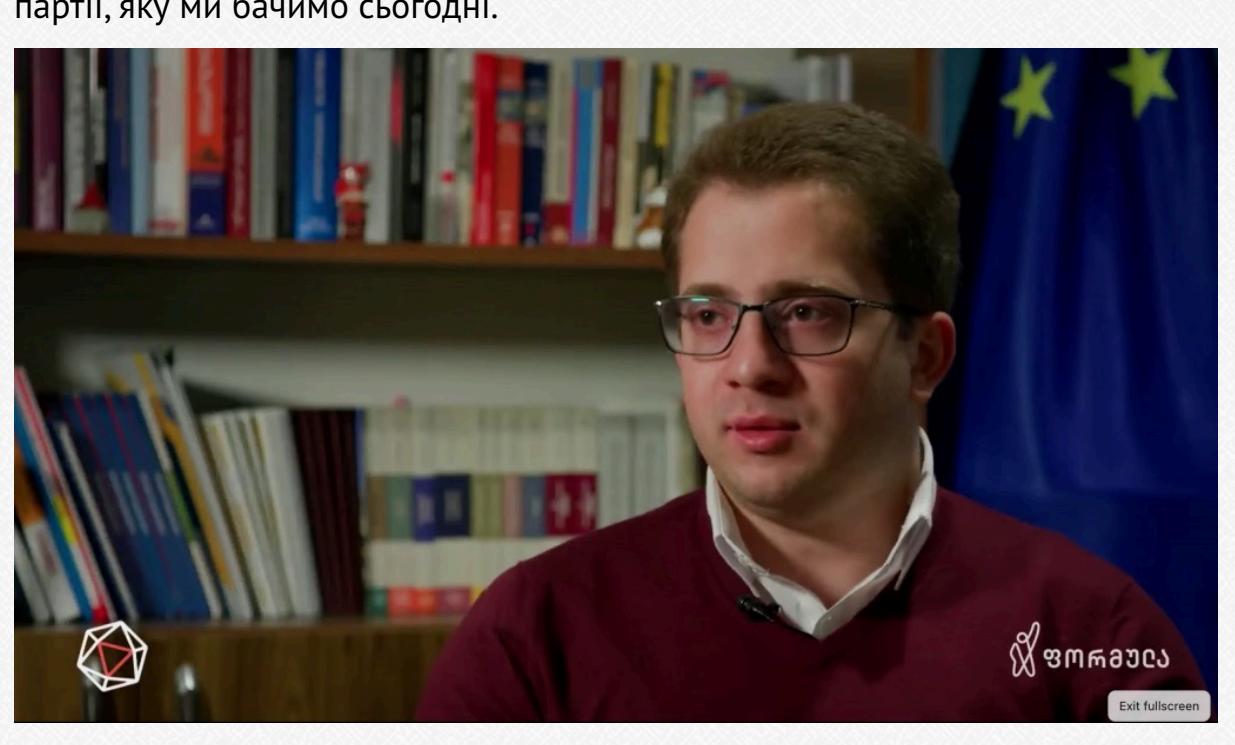
Бізіна Іванішвілі – грузинський олігарх, засновник партії «Грузинська мрія». Фото – Reuters

У молодості переїхав до Москви, де отримав ступінь кандидата економічних наук. «Щоразда, там ніхто не міг видивити його ім'я. І коли Іванішвілі готувався до захисту кандидатської дисертації, науковий керівник, махнувши рукою на складності вивки, вирішив називати його просто Борисом», – пише [Financial Times](#).

Початковий капітал заробив на продажі імпортових телефонів і коміютерів, а перший мільйон йому приніс його банк «Російський кредит». Крім того, наживив гігантські статки завдяки металургійному, фармацевтичному бізнесам, неумоюсті та сільському господарству. А потім повернувся в Тбілісі, щоб заснувати свою партію.

У 2012 перемогла фактично не одна партія «Грузинська мрія», яку ми знаємо зараз, а коаліція, куди входили і проросійські. "Мрія" демократи, які завжди вважалися найбільш прозахідними і прогресивними." Мрія від початку говорила, що виступає за проєвропейський вектор, але водночас і за "стабілізацію" у відносинах з Росією. Це був так званий pop-іmpatating курс ("не дратувати", – ред). Ставши владою, партія фактично відразу провела зміни і заявила так званий політ'явмі. Частина з них – напруму пов'язані зі спецслужбами Росії люди. Це був один із перших сигналів для Кремля», – розповідає в коментарі [ГРУНТ](#) грузинський громадський діяч, засновник Інституту Європи і Грузії Георгій Мелашвілі.

Потім відбувся процес виключення демократії і республіканців із правлячої коаліції. «Грузинська мрія» буквально проковтнула весь ресурс обох партій, їхніх координаторів на місцях, регіональні організації. Всі вони стали частиною монополії партії, яку ми бачимо сьогодні.

Георгій Мелашвілі – грузинський громадський діяч, політолог, засновник Інституту Європи і Грузії. Фото з соцмереж

Сам Іванішвілі вже в 2013 році пішов у відставку з посади прем'єр-міністра, але продовжив управляти країною в тьшовому режимі, розставляючи свої кадри. Міністр внутрішніх справ Грузії є колишнім охоронцем Іванішвілі, ексім-стрі охорони здоров'я був дитинством його дружини, міністр освіти – репетитор із математики його дітей. Список [можна](#) продовжувати.

Іноагенці, заборона «пропаганди» ЛГБТ, православ'я. Рейтинґ і бажання правлячої партії

Протягом 12 років «Грузинська мрія» зберігала проєвропейську маску, одною рукою нібито наближаючись до ЄС, а іншою – насаджуючи автократичні тенденції.

«У партії від початку був "контраст" із суспільством: так, вони поведуться не дуже демократично щодо деяких представників опозиції, так, є якийсь рівень корупції, але водночас вони ведуть країну на Захід. З одного боку, це було доволі правдиво: ми отримали Угоду про асоціацію зі статусом кандидата. З іншого боку, це відбувалося рідше за інше місце попереднього уряду. Але ж безпосередньо від «Мрії» ми отримали саботаж перемовного процесу», – каже Георгій Мелашвілі.

До його слів, 80% населення країни виступає за євроінтеграцію, тому відороти провтики своєю проросійськість – це електоральний суїцид для «Мрії».

Ще крутіший розворот у бік Росії стався після початку повномасштабного вторгнення. Протяг 24 лютого 2022 року, коли РФ планувала напад на Україну, у Грузії почали з'являтися відверто проросійські партії. Потім – ухвалення на російській мові закону «про іноагенці» (це, якщо коротко, удар по громадських організаціях, які отримують підтримку з-за кордоном).

Тбілісі, протест проти закону про іноагенці, квітень 2024 року. Фото – Reuters

«Керівна партія допустила одну з головних помилок у своїй політичній калькуляції: вони очікували, що Україна не встоїть, і готувалися до ситуації, де Росія стане домінуючим гравцем у регіоні», – додає експерт.

Рейтинґ правлячої партії зараз на історично низькому рівні: близько 36% виборців готові віддати за неї свій голос, свідчить опитування британської компанії SAVANTA на замовлення «Фонду свободи медіа». Бізіна Іванішвілі заявив, що партії необхідно здобути конституційну більшість (113 із 150 місць у парламенті), щоб внести зміни до Конституції. Напруги між ними він озвучив головні пропозиції.

1. Заборона «Єдиного національного руху» та інших опозиційних партій.

Іванішвілі апелює до того, що опозиція намагається повернутися до влади ціною «другого фронту в Грузії». Мовляв, вони готові занурити країну в стан 2008 року «за допомогою своїх іноземних господарів» і єдиним спасінням може і має бути «Грузинська мрія».

Примію цей не новий. Ось що [пише](#) директор Центру стратегічних комунікацій Дмитро Моніава: «Мрія» експлуатує тему покарання колишніх керівників держави з 2011 року, розраховуючи на підтримку громадян, які оцінюють їхню роботу негативно. Дослідження РІІ 2022-2023 років свідчать, що більш ніж половина респондентів не ставлять позитивно до Саакашвілі (ув'язненого оповні «Руху», – ред). Але якщо влада переконана, що той чи інший суб'єкт злочинний – чому досі не звернулася до суду, не створили парламентську комісію, не розбудили головного прокурора?»

До слова, виправдовуючи ідею заборони опозиційних партій, грузинська влада посилається на досвід України і Молдови, де заборонили, відповідно, «Опозиційну платформу – За життя» і партію Ілана Шора. У контекст при цьому, звісно, не відносять.

2. Ухвалення закону «Про захист сімейних цінностей і неповнолітніх», який обмежує права ЛГБТ.

Фактично це чергова копія російського законодавства. Конституційної більшості після виборів для цього зрештою не знадобилося. Президентка Саломе Зурабішвілі відмовилася підписувати документ, тому третього жовтня це зробив спікер парламенту Шавла Папуашвілі. Документ передбачає заборону на реєстрацію будь-яких шлюбів, окрім союзу чоловіка та жінки, усунювання неповнолітніх гомосексуальними парами, операції зі зміни статі, проголошує неприпустимість «ЛГБТ-пропаганди» у сфері освіти та медіа.

Дмитро Моніава пише, що закон міг сподобатися консервативній частині виборців. Але очевидно гостро на нього реагували в ЄС: після ухвалення там заявили про призупинення зустрічей з грузинською владою.

3. Відновлення територіальної цілісності.

Цю тезу Бізіна Іванішвілі пояснив динамічною ситуацією в регіоні: нібито події можуть розвернутися під таким кутом, що постане питання про відновлення територіальної цілісності і поправок до Конституції. За його словами, реінтеграція має відбуватися мирним шляхом, але як саме, він не уточнює.

У мережі ширяться думки, що влада може визнати «Південну Осетію» і Абхазію для створення конфедерації. Такий проєкт був би справжнім подарунком для Кремля: можливість зберегти контроль над окупованими територіями і зафіксувати Грузію у своїй зоні впливу. Але цей сценарій малоймовірний.

«Ідеєю конфедерації – це те, чого дуже хоче РФ. Можна провести деякі паралелі з Мадридським домовленостями і особливим статусом Донбасу. Тобто росіяни намагаються створити подібну систему в Грузії. Але визнання в будь-якій формі Абхазії чи Південної Осетії для нашого суспільства абсолютно неприйнятне, і "Грузинська мрія" це чудово розуміє», – вважає Георгій Мелашвілі.

Також спікер зазначає, настільки неефективними є конфедеративні об'єднання там, де є сильний зовнішній вплив. У приклад наводить Республіку Сербську в Боснії і Герцеговіні, яка повністю перебуває під впливом Белграда.

4. (Майже) секретний пункт.

«Є ще одне питання, впровадження якого за допомогою Конституції може мати величезне значення для захисту самобутності Грузії та національних цінностей. Але консультувати з цього питання тривають», – заявив Іванішвілі.

З'ясувалося, що йдеться про бажання «Грузинської мрії» оголосити автокефальне православ'я державною релігією. Це підтвердили у грузинській патріархії. І релігійні лояливі наміри партії ще більше посилюють роль церкви у державі, але частина духовенства вважає таку ініціативу помилковою.

«Проголошення державної релігії означає, що церква не є незалежною від держави, а держава не незалежна від церкви», – відрагував митрополит Ахалкаласскої та Кумурдзької єпархії Ніколоз Пачуашвілі. – Я думаю, що в країні в цьому немає потреби й нічого хорошого це не дасть».

Для контексту, понад 80% громадян Грузії сповідають православ'я. Водночас 10% населення – мусульмани, які в разі ходу «Мрії» опиняться в незрозумілому становищі

5. "Другий фронт", "глобальна партія війни", "Обери мир!"

Тема війни Росії проти України стала однією зі знакових у виборчій кампанії «Грузинської мрії». І вона обігрується різними способами. Ужовишвілі (не пояснюючи чому) за необхідності виступає в оборонній сектор країни, [згадав](#) тимчасово окуповані беззвіз. У США назвали день прийняття документа «чорним днем демократії», згодом заблокували 95 мільйонів доларів допомоги і відкликали військову наванчя. Місяць тому в Білому Домі відмовилися зустрічатися з грузинською делегацією на Генеральній Асамблеї ООН.

«До цього додалися жальні особисті відносини грузинського прем'єра з усіма європейськими дипломатами. А після зустрічі Кобахідзе з американськими міністрами отримали анонс санкцій, які можуть бути введені для Бізіни Іванішвілі. Помилки "Грузинської мрії" накопичуються, і ми отримуємо кошмарну ситуацію», – каже Георгій Мелашвілі.

Опозиція об'єднується

Прозахідні партії сумарно можуть набрати 50% голосів, свідчить опитування SAVANTA. Йдеться про чотири головні опозиційні сили, які додають бар'єр 5%. А саме:

- Коаліція за зміни - Гварамія, Мелія, Горчі, Дроз - 18%.
- "Єдність" ("Національний рух", "Стратегія Агмашенеbeli", "Європейська Грузія") - 14%.
- «Хухарія – За Грузію» – 10%.
- "Сильна Грузія" ("Лето", "За народ", "Площа свободи", "Громадяни") – 8%.

«Ці партії одне одного недолюблюють, але все ж можуть співпрацювати, щоб ітидіть про спільного ворога. А сьогодні "Мрія" є неприйнятним для всіх чотирьох. Ідеологічно вони дуже різні, це практично весь політичний діапазон. Але їхня основна цінність – проєвропейський курс, неприйнятність русифікації і коаліції з іншоюю правлячою партією», – розповідає Георгій Мелашвілі.

Він додає, що "Грузинська мрія" раніше добре використовувала поляризацію для власних електоральних цілей. Тобто коли був вибір між ними і «Єдиним національним рухом» Саакашвілі, багато громадян, скріплячи зубами, віддавали голос за «Мрію». На цих виборах ситуація інша: є вибір між іншими опозиційними, що однаково далекі як від «Мрії», так і від «Руху».

Усі чотири партії підписали "Грузинську хартію". Це ініціативний президентом дорожній знак, який допоможе країні повернутися на проєвропейський рейс після виборів. У документі пропонується скасувати закон про іноземних агентів, помилувати тих, кого штрафували або затримали на протестах, очистити судову систему. А також створити на короткий період технічний уряд без політичних лідерів, який має привести Грузію до відновлення євроінтеграції, і призначити дострокові вибори восени 2025 року.

Президентка Саломе Зурабішвілі постійно [закликає](#) виборців до повної мобілізації. За її словами, народу не обов'язково думати про те, за яку опозиційну партію голосувати, слід зосередитися на ідеї європейського майбутнього держави.

Реклама «Грузинської мрії» в Тбілісі

Ще одним частинною міфологією правлячої партії є «глобальна партія війни». Це теорія змови, згідно з якою існує організація західних політиків, які бажать продовжити війну в Україні та поширити її на інші держави. Тому Грузія нібито [стоїть](#) перед вибором: або члени глобальної партії війни і змиритися з «долею України для Грузії», або члени опір.

Засновник і тиск на антидемократію «Мрія»

Закон про «іноземних агентів» став останньою краплею, що перемовила чашу терпіння Заходу. В ЄС призупинили процес вступу Грузії, заморожили 30 мільйонів євро, які планували вилучити в оборонний сектор країни, [згадав](#) тимчасово окуповані беззвіз. У США назвали день прийняття документа «чорним днем демократії», згодом заблокували 95 мільйонів доларів допомоги і відкликали військову наванчя. Місяць тому в Білому Домі відмовилися зустрічатися з грузинською делегацією на Генеральній Асамблеї ООН.

«До цього додалися жальні особисті відносини грузинського прем'єра з усіма європейськими дипломатами. А після зустрічі Кобахідзе з американськими міністрами отримали анонс санкцій, які можуть бути введені для Бізіни Іванішвілі. Помилки "Грузинської мрії" накопичуються, і ми отримуємо кошмарну ситуацію», – каже Георгій Мелашвілі.

Опозиція об'єднується

Прозахідні партії сумарно можуть набрати 50% голосів, свідчить опитування SAVANTA. Йдеться про чотири головні опозиційні сили, які додають бар'єр 5%. А саме:

- Коаліція за зміни - Гварамія, Мелія, Горчі, Дроз - 18%.
- "Єдність" ("Національний рух", "Стратегія Агмашенеbeli", "Європейська Грузія") - 14%.
- «Хухарія – За Грузію» – 10%.
- "Сильна Грузія" ("Лето", "За народ", "Площа свободи", "Громадяни") – 8%.

«Ці партії одне одного недолюблюють, але все ж можуть співпрацювати, щоб ітидіть про спільного ворога. А сьогодні "Мрія" є неприйнятним для всіх чотирьох. Ідеологічно вони дуже різні, це практично весь політичний діапазон. Але їхня основна цінність – проєвропейський курс, неприйнятність русифікації і коаліції з іншоюю правлячою партією», – розповідає Георгій Мелашвілі.

Він додає, що "Грузинська мрія" раніше добре використовувала поляризацію для власних електоральних цілей. Тобто коли був вибір між ними і «Єдиним національним рухом» Саакашвілі, багато громадян, скріплячи зубами, віддавали голос за «Мрію». На цих виборах ситуація інша: є вибір між іншими опозиційними, що однаково далекі як від «Мрії», так і від «Руху».

Усі чотири партії підписали "Грузинську хартію". Це ініціативний президентом дорожній знак, який допоможе країні повернутися на проєвропейський рейс після виборів. У документі пропонується скасувати закон про іноземних агентів, помилувати тих, кого штрафували або затримали на протестах, очистити судову систему. А також створити на короткий період технічний уряд без політичних лідерів, який має привести Грузію до відновлення євроінтеграції, і призначити дострокові вибори восени 2025 року.

Президентка Саломе Зурабішвілі постійно [закликає](#) виборців до повної мобілізації. За її словами, народу не обов'язково думати про те, за яку опозиційну партію голосувати, слід зосередитися на ідеї європейського майбутнього держави.

Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі. Фото – Civil Georgia

«Справжня провіда, "Грузинської мрії" став зрозумілою з кожного дня: правляча партія ставла не то що проросійською, а просто російською. Нічого не було зроблено для отримання голосів, щоб комуś сподобатися, когось залучити, когось зачарувати. Ні, у них є одна-єдина кампанія: страх, загроз, обіцянка реваншу, арештів», – каже вона.

Грузія після виборів – це?

У Грузії є 4 сценарії після виборів, каже громадський діяч Георгій Мелашвілі. Перший – перемага опозиція з поверненням курсу на Захід і можливими невеликими внутрішніми мікрокризисами, як-от обрання прем'єра. Другий – перемага «Грузинської мрії» чесним шляхом, що означає «білоруськією» країни. Третій – «мнї релігійний», вторгнення Росії в разі перемоги опозиційних партій. І четвертий – знову перемага «Мрія», але фальсифікована.

«Підробка голосів можлива і, ймовірно, "Грузинська мрія" постарается отримати свої долашки з-4%. До цього часу ми не бачили фальсифікацій на рівні ЦВК. Цього року ситуація інша, бо правляча партія прогрес і знає про це, так що складно передбачити, на що вона готова, щоб зберегти владу», – розмірковує Мелашвілі. – Втім, у Грузії є досвід успішної боротьби з фальсифікованими виборами. У 2003 році, наприклад, це закінчилося «Революцією за демократію».

Автор: Ярослава Шалаашка

Джерело: [ГРУНТ](#)

Теги: [Росія](#) | [Україна](#) | [Війна](#) | [Політика](#) | [Грузинська мрія](#) | [Парламентські вибори](#) | [Парламентські вибори](#)

Марія Войтенко
ОТВАРИЛА НОВИНИ

26 жовтня 2024 г., 21:26 | Переглядає: 2375 | Коментари: 1

Роздрукувати | Написати коментар

Коментарі:
Comments powered by Disqus

